

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Kuhinja vsak četrtik in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Kata“, „Kavarna društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije, cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Rokopis se ne vrača, — Upravništvo: Koroska cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zaprte reklamacije so poštnine proste.

Današnja številka obsega 12 strani.

Slovenski župani, svetovalci, odborniki in tajniki!

Za Vas se priredi na belo nedeljo, dne 14. aprila v Mariboru poučni tečaj. Pridite v obilnem številu!

Liberalni upi.

Nikomur ni ljubo, če ga iz vsake hiše ven vržejo. Drugim je v posmeh, sam sebi v jezo. Zato se nam zdi popolnoma umevno, da pri vsaki novi volitvi v deželni ali državni zbor napačajo liberalci vse sile, da bi zopet dosegli v kmečkih občinah vsaj eden mandat, kajti slovenski kmetje so jih iz vseh okrajev pometali ven.

Dne 14. t. m. je bila nadomestna volitev v Beli krajini za izpraznjeni deželnozborni mandat prejšnjega deželnega glavarja pl. Sukljeta. Vsi liberalni listi na Slovenskem so globoko vzdihovali po zmagi. Tudi najnevednejši med njimi, celjski „Narodni List“, je že sanjal o začetku nove politične dobe na Slovenskem, o začetku propadanja klerikalizma na slov. tleh, o zarji politične svobode in političnega napredka, kajti po njegovem prepričanju bi baje poraz klerikalcev v Beli krajini mogočno vplival na razvoj napredne misli na Slovenskem.

V Beli krajini sami si liberalna stranka ni upala nastopiti pod lastnim imenom, ampak pod staro sleparsko tvrdo „neodvisna kmečka stranka“, ki jo tudi na Stajerskem vidimo razobešeno ob vsakih volitvah. Kandidat te neodvisne kmečke stranke je bil graščak Mazelle, ki ni nikdar držal pluga v rokah, a je vendar zahteval, da naj kmet kmeta voli.

Da bi priborili liberalizmu novo dobo in zarjo, je poslala liberalna stranka vse svoje najodličnejše „neodvisne kmete“ v Belo krajino agitirati. Prišli so tje „neodvisni kmetje“ odvetnik dr. Triller, odvetnik dr. Ravnihar, odvetniški kandidat dr. Jekovec, profesor Reissner, tržni uslužbenec Ribnikar in še cela vrsta enakih in podobnih neodvisnih kmetov, kakor jih ima liberalna stranka ob vsakih volitvah v izobilju na razpolago.

In delali so zares z občeudovanja vrednim naporom za zmago. Vrgli so se proti našemu kandidatu s silo, kakoršne še ni videla nobena volitev na kmetih, besno in brezobzirno. Denarja in pijače je bilo v izobilju. Agitiralo se je ponoči in podnevi. Laž, obrekovanje, sumničenje, so bila liberalcem najprijetnejša agitacijska sredstva. Upijanjeni liberalci so razbijali shode in hoteli s surovostjo ustrahovati volilce. Brezvestno so kupovali glasove.

Napočil je dan volitve. In ko se je nagnil h koncu, legla je tudi liberalna doba k počitku in že opevana liberalna zarja se je izpremenila v noč. Kandidat Slovenske ljudske stranke, Karl Dermastia, je bil izvoljen še z večjo večino, kakor prejšnjikrat pl. Suklje. Dobil je 1344 glasov, liberalni Mazelle 1113.

Brezprimerni naval ljudskih sovražnikov se je zdobil ob moški odločnosti in zreli sodbi belokranjskih kmetov. Vsa Slovenija, združena v taboru Vse-slovenske ljudske stranke, je ponosna na ta krasen uspeh. Osramočen in pobit pa je zopet liberalni sovražnik, ki je že širokoustno naznanjal naprej svojo „zmago“. Kakor v Beli krajini, tako se naj vselej in povsod godi liberalcem!

Italijanski kralj napaden.

V četrtek, dne 14. marca se je peljal italijanski kralj Viktor Emanuel s kraljico Heleno v Rimu v cerkev „Panteon“, da prisostvuje maši zadušnici za rajnim kraljem Humbertom. Ko se je pripeljal voz blizu palače „Salviati“, je naenkrat ustrelil iz za nekega stebra z revolverjem nek mlad človek proti kraljevski kočiji. Strel ni zadell nobenega v kočiji, pač pa konja majorja Langa, ki je jahal na levi strani kočije, na kraljevi strani. Konj se je visoko vspel, a padel ni, le s težavo se je vzdržal major na konju. Oboroženi konjeniki, ki so spremljali kraljevo kočijo, so takoj obkolili kočijo, ki se je v tem že nekoliko oddaljila od prostora, kjer je stal napadalec. Ta je še enkrat ustrelil v smeri proti kralju, a ga ni zadell, pač

pa je bil zadet major Lang, ki je padel s konja. Napadalec je hotel še enkrat ustreliti, a v tem so ga že prijeli. Nastal je huč boj, kajti napadalec se je branil z vsemi močmi, končno so ga vendar ukrotili in zvezali ter odvedli v zapor. Majorjev konj je sam brez jezdeca spremljal kraljevsko kočijo do cerkve.

Majorja Langa, ki je rodom iz Trsta, so takoj položili na voz ter ga prepeljali v bolnišnico. Krogla je zadela Langa v tilnik, vendar rana ni nevarna. Major je dobil precejšnje poškodbe tudi pri padcu raz konja.

Kraljica, ki je v trenutku, ko je napadalec streljal proti kočiji, gledala v to stran, je edina videla napadalca; ko je počil strel, se je oklenila kralja z obema rokama, on pa jo je miril. Kraljevska dvojica se je po napadu peljala v cerkev k maši-zadušnici. Po maši se je odpeljal kralj v odprtem samodreču brez vojaškega spremstva obiskat majorja Langa v bolnišnico.

Napadalec, mlad človek brez brk, lepo oblečen, se imenuje Anton Dalba. Star je še-le 21 let; po poklicu je zidar. Ljudstvo je hotelo po napadu Dalba pobiti. Policiji se je le s težavo posrečilo, ga obraniti pred razburjeno množico.

Navdušenje ljudstva.

Glas o napadu na kralja in kraljico se je po bliskovito razširil po Rimu. Pred kraljevsko palačo se je zbralo do 50.000 ljudi; iz tisočih grl so doneli kraljevski dvojici klici „Eviva“, to je živijo. Kralj in kraljica sta se morala večkrat pokazati na hodniku (balkonu), zraven so prišli tudi kraljevi otroci. Mali princ je v pozdrav ljudski množici privzdigoval svojo kapico. Množica je kar vriskala veselja, vojake je nosilo ljudstvo na ramah in jih pogoščalo, kraljeve podobe so bile vse okinčane z najlepšimi in dragocnimi cveticami. Italijansko ljudstvo namreč zelo ljubi sedanjega kralja in kraljico. Kralj je zelo ljubeznjiv, obuje ob mnogih prilikah prav prisrčno s priprostim ljudstvom, obdaruje reveže in pomaga nesrečnikom. Pod prejšnjim kraljem se je že v mnogih krajih nagibalo ljudstvo k ljudovladi. Sedanjega kralja pa ima narod zelo rad in pristaši ljudovlade so izgubili vse upanje po ureditvi njih želj.

Trgovine so bile v Rimu po napadu zaprte, raz hiše so plapolale zastave, ustavljena je bila poulična železnica, počivalo je delo, listi so izšli v slavnostnih oblikah.

Pred državno zbornico je predsednik Markora v navdušeni besedi nagovoril zbrano množico. Na predlog najstarejšega poslanca so se podali vsi navzoči poslanci h kralju, da mu čestitajo k srečni rešitvi. Veselje ljudstva traja naprej. Drugi dan so šli pred kraljevo palačo vsi šolarji mesta Rim. Vsak je imel v roki zastavico, s katerimi so pozdravljali kraljevo rodbino. Ker je napadalec zidar, so prišli h kralju tudi zastopniki zidarjev, da ga prosijo imenom zidarjev za odpuščanje. Kralj jih je zelo prijazno sprejel. Tudi z dežele prihajajo cele trume ljudstva, čestitati kralju. Dijaštvo je prirejalo zadnje dni obhode po mestu, po rimskih ulicah so se slišale vesele pesmi.

K srečni rešitvi so večinoma vsi evropski vladarji podali kralju svoje čestitke. Posebno prisrčno je čestital cesar Franc Jožef. Tudi sv. Oče Pij X. si je dal natančno poročati o napadu in sporočil kralju svoje čestitke, da ga je Bog obvaroval smrti.

Napadalec.

Napadalec je rojen v Rimu in je bil oblečen prav čedno. Imel je na sebi modro obleko ter popolnoma nove čevlje. Po obrazu je takoj spoznat, da pripada mladenič anarhistom, to je prekucuhom in je po prvem zaslišanju priznal tudi sam, da pripada tej lepi lopovski družbi. Kaznovan je bil že trikrat zaradi tatvine. V zadnjih letih je postal anarhist. Izpovedka je izpovedal, da je revolver našel, pozneje pa je priznal, da je imel revolver že delj časa. Prvotno je pri zaslišanju trdovratno molčal, potem pa se je pritoževal, da ga je množica napadla, opljuvala in psovala. Nato pa je vendar priznal vsaj deloma svoje nameje, ki so ga vodili pri napadu na kraljevo dvojico. Razven očeta, matere in enega brata nima sorodnikov. Oče je delavec. Dalba je tekom zaslišanja na policijskem ravnanstvu priznal, da je bil najet od anarhistične družbe, da naj usmrti kralja. Bil je po svojem lastnem priznanju prepričan anarhist in je bil predkaznovan zaradi surovega ravnanja s starši. Njegova mati pra-

vi, da je Dalba kot majhen otrok bolehal na vnetju možganske mreže. Bil je vedno v se zamišljen. Z njo je ravnal surovo in je morala klicati proti njemu večkrat sodišče na pomoč.

Napadalec Dalba je imel zelo slabo vzgojo. Šole na Italijanskem že same na sebi ne vzgajajo v krščanskem in poštenem duhu, ker je učiteljstvo večinoma svobodomiselnno-liberalno. Zatorej pa so anarhisti skoraj sami Italijani, posebno pa so se pokazali zadnja desetletja italijanski anarhisti kot napadalci in morilci kronanih glav. Uspeh svobodne šole!

Laški listi pripovedujejo, da je pohajal nesrečni fant brezversko laško šolo, bil potem član socialistične družbe in je bral same liberalne in socialno-demokratske liste. Sam je priznal, da je zašel zgoda v družbo socialistov in anarhistov, ki so ga ščuvali zoper vero in družbo. Napadalec Dalba so prepeljali v ječo Regina. Ravnatelj zopora je izjavil, da se kesa, ker je napadel kralja. Izjavil je tudi, da se je že tri leta pečal z mislijo, umoriti laškega kralja. Najvišja kazen, ki zamore doleteti Dalbo, je 30letni zapor.

Politični ogled.

— **Državni zbor.** V avstrijskem državnem zboru se je končala takozvana draginjska razprava. Sprejela se je cela vrsta predlogov, s katerimi poslanci pozivajo vlado, da stori proti podraževanju različnih ljudskih potrebščin potrebne korake. Slovenski liberalni poslanec dr. Ravnihar je glasoval za koristi kapitalistov. Drugi slovenski poslanci so glasovali skupno s kmečkimi in delavskimi poslanci drugih narodnosti proti izsesavanju fabrikantov in kapitalistov. Potem se je začelo dne 14. t. m. prvo čitanje nove brambne predloge, s katero se uvede dveletna vojaška služba, zato pa zviša število novincev; prva govornika sta bila ministrski predsednik grof Stürgkh in dežel-nobrambni minister Georgi, ki sta zatrjevala, da se mora tudi Avstrija pripraviti, ker se tudi vse države okoli nje pripravljajo in oborožujejo. Prvo čitanje bo menda trajalo še tudi tekoči teden.

— **Na Hrvaškem** so sedaj dijaški stražki na dnevnem redu. Ne vemo, če je to dobro, da se mladina tudi dejansko vmešava v politiko. Taki dogodki zamorejo samo še podaljšati banu Čuvaju njegovo bivanje v banski palači, kajti njegovo stališče je sicer brezdvomno ojačano. Da bi moral pasti ban Čuvaj ravno radi dijaških nemirov, tega ne bo noben Hrvat resno pričakoval. Bana Čuvaja ubijajo njegove nepostavnosti, in teh je dovolj. Voditelja kmečke stranke Stjepan Radiča, so obsodili nanovo na 4mesečno ječo.

— **Na Ogrskem** se nimajo nove vlade. Sedanja večina, ki jo je zvaril Khuen z denarjem in z bajneti, vstraja pri tem, da se omeji cesarjeva pravica, ki jo ima glede sklicanja novincev, kadar zahtevajo to resni časi. Hujskajo pa večinoma k temu upor proti kralju najbolj nekateri pristaši kakor Tiza, Apony in tudi Košut. Ti se bojijo, da bo prišla potem sprememba volilnega reda, ako se sedaj hitro reši brambna predloga. Po sedanjem volilnem redu imajo namreč plemenitiški veliko moč, po novem volilnem redu bi jim bila odvzeta in dobilo bi jo v roke ljudstvo. In še nekaj! To ljudstvo ni samo mažarsko, ampak tudi slovansko, rumunsko in nemško. Kakor hitro pride sprememba volilnega reda, izgine mažarska premoč, Edin mažarski politik, ki se bori za novo volilno pravico, je Just s svojo stranko.

— **Štrajk rudarjev.** Štrajk na Angleškem traja dalje, istako delni štrajk rudarjev ob Ruhri v Nemčiji; slednjega so započeli brezvestno socialni demokratje, da bi razbili krščansko-socialno rudarsko organizacijo, ki je proti štrajku. Vrše se krvavi izgredi. Tudi belgijski rudarji prete s štrajkom. Na Angleškem, pa tudi v Nemčiji, je mnogo tisoč delavcev radi štrajka odpuščenih od dela. Tovarna za tovarno ustavlja delo, ker manjka premoga. V Londonu in drugih večjih mestih morajo zgodaj ugašati luči, mnogo železnice je ustavilo promet. Lačni delavci, ki jih pritiska sila, hočejo že ponekod iti na delo, a voditelji jih ne puste. Vlada je predložila nek načrt za sporazum, a odklanjajo ga delavci kakor lastniki rudokopov.

— **Rusija** je odpoklicala iz Carigrada svojega poslanika Carikova, ker je podpihoval vedno sovraštvo med Avstrijo in Rusijo. Odkar je postal avstrijski

zunanj minister Berchtold, prijateljski dogovori med Avstro-Ogrsko in Rusijo dobro napredujejo. Naslednik Čarikova je postal doseđanji poslanik v Bukarešti, pl. Giers.

— **Vstaja v Mehiki.** V tej ljudovladi so se proti sedanjemu predsedniku Maderu uprli trije generali z vojaštvom in mnogo ljudstvom, ki je nezadovoljno s sedanjo vladno stranko, v kateri vladajo bogataši in veleposestniki, ki gledajo le na svoj žep. Vstase vodita brata Gomez. Prav lahko pride do tega, da izgubi Mehika svojo neodvisnost in se prikloni ameriškanskim združenim državam.

— **Kitajsko.** Začasni predsednik kitajske ljudovlade, Juansikaj, je dne 10. t. m. prisegel na ustavo. Ob tej priliki so bili pomiloščeni vsi jetniki, razen morilcev in roparjev. Reda pa še ni v državi ter so nastopili roparji zadnji čas zlasti v okrožju Kantonu. Bati se je izbruh velikih nemirov.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

24. nedelja, 5 postna (tiha), Gabriel.
25. ponedeljek, Oznanj Marije Device.
26. torek, Emanuel.
27. sredo, Rupert, škof
28. četrtek, Janez Kaptizan.
29. petek, Dev. Marija 7 žalosti.
30. sobota, Angela F., vdova.

— **Iz šole.** Začasna učiteljica v Lenu, Amalija Orehek, je nastavljena stalno na isti šoli. Začasna učiteljica za ročna dela, Matilda Vodenik, je nastavljena stalno na ljudski šoli v Lemberhu, pri Mariboru; nadomestni učitelj Leopold Ombzu, je imenovan za stalnega učitelja na petrazredni deški šoli v Studencih pri Mariboru. V stalni pokoj je stopila učiteljica na dekliški šoli v Mariboru, Marija Manich.

— **Lep vzgled prestolonaslednika.** Ko je dospel pretečeni teden prestolonaslednik, nadvojvoda Franc Ferdinand, s svojo soprogo vojvodinjo Hohenberg in otroci na otok Brioni, jih je peljala prva pot v ondotno prenovljeno cerkev.

— **Koroški Slovencev** se vrlo gibljejo. S. K. S. Z. za Koroško, ki je zelo delavna za omiko in probujo koroških Slovencev, ima dne 24. marca v Celovcu svoj občni zbor. S. K. S. Z. za Koroško beleži že jako lepe uspehe. „Mir“, glasilo naših koroških bratov, piše med drugimi: „A zdaj že vidimo sadove svojega dela! Mladičji, čili in mladi, vstajajo iz koroških grobov! Ne poznajo smrti, ampak živeti hočejo, bujno živeti. Nov rod vstaja! Kri starih slavni pradedov, ki so vstoličevali vojvode in ki so Turke v Rožu, v Železni kapli in pri Trbižu potolkli, se je zopet osvežila v žilah koroških Slovencev!“ Tako pogumni so postali Slovenci v tužnem Korotanu. Posnemajmo jih! — Dne 23. aprila se vrši v beljaškem okraju nadomestna volitev za državni zbor, po umrlem socialno-demokratskem poslancu Rieseju. Tudi Slovenci se bodo udeležili te volitve, kar priča, da koroški Slovenci pod vodstvom katoliško mislečih mož ne poznajo one narodne malomarnosti, ki je prešla pri naših domačih liberalcih v meso in kri. — Dne 17. marca se je vršil v St. Janžu v Rožni dolini ženski shod. Koroške Slovenke sledijo našim Stajerkam.

— **Narodna stranka** bi zopet rada veljala za nekoliko narodno. Njena, Nemcem prijazna deželnooborška politika, katera se niti pičice ne razločuje od stajerčijanske, ji je celo v liberalnih slovenskih krogih vzela mnogo ugleda in marsikatero pristaša. Zadržna sodna imenovanja bi naj ji služila zopet kot strešen za na narodnega konja. Toda ne bo šlo! Liberalna stranka, in to je njen neustajljiv in neodpušljiv greh, podpira na Dunaju po svojem zastopniku dr. Ravniharju za glasovanje ministra Hohenburgerja. Kaj to, četudi dr. Ravnihar kritizira v govoru Hohenburgerjeva dejanja, a kadar se gre za resnico pri glasovanju, pa glasuje zanj. Naši poslanci so nezadovoljni s Hohenburgerjem in mu to kažejo v besedi in glasovanju. Drugače pa stranka sploh ne more nastopati proti ministrom, katerim nič ne zaupa. Zato je tudi bebasto, očitati našim poslancem, da so sploh kaj krivi na zadnjih sodnih imenovanjih. Oni so v odkritem boju proti Hohenburgerju, ne pa kakor liberalci, ki ga z besedo napadajo, pri glasovanju pa podpirajo. Sicer pa še nekaj besed liberalcem. Zakaj ste hudi na ormoškega Pupacherja? Saj je kri vaše krvi! Pupacher je vaša vzgoja, ravno tako kakor Biček, Rakovec, Cham in drugi. Na vseučiliščih je bil član vaših društev in se je nasrkal duha, katerega sedaj kaže. Potem pa tudi eno vprašanje: Ali mislite, da so pristaši Slovenske kmečke zveze z liberalnim slovenskim sodnikom Zemljicem zelo zadovoljni? Kakor je nam znano, je dr. Delpin bolj zadovoljen z njim nego mi kmetje. Sodne zadeve so sploh žalostno poglavje v liberalni politiki. Kar pa se tiče odpora naših županov v ormoškem okraju, ga odobrujemo, le to jih presimo, naj zaradi stvari liberalnega odvetnika dr. Serneca ne pustijo nikjer zraven!

— **Povsod enaki.** Kakor se bližajo naši liberalci včas za največje narodne peteline, potem pa jih kmalu zopet ne moreš razločevati od pristnih nemških kmetarjev, tako so tudi liberalci po drugod. Pri liberalcu ni prepričanja, ampak vse le osebna korist. V kranjskih listih beremo, da je pri zadnji nadomestni deželno-zborni volitvi v Beli krajini liberalni kandidat Mazelle med slovenskimi volilci nastopal kot narodno-napreden kandidat, med kočevskimi volilci pa istočasno kot nemško-prijazen. V tem dvojnem plašču spoznamo dan Stajerci pravega liberalca.

— **Južno-stajerska hranilnica.** Denarni zavodi izkazujejo svoje dobičke in njihovo uporabo, koje določuje upravni odbor. Zanimivo je vpogled, kako južno-stajerska hranilnica v Celju deli podpore iz čistega dobička. Pet okrajev je, koji volijo upravni odbor, namreč Gornji Grad, Sevnica, Šmarje, Sočanj in Vransko. Ako izvezamo svote, koje se dajejo za dijaške namene, savinjskemu planinskemu društvu in celo godbenemu društvu v Celju, najdemo, da so leta 1908, 1909 in 1910, naklonili kat. podporemu društvu in gospodinjki šoli na Teharjih skupaj 1850 K. Tej svoti nasproti stoji: za Ciril-Metoda, Sokole in zavod sv. Nikolaja v Trstu 3.300 K. Te številke mnogo povedo. Slovenska Straža in Orli, zglašite se tudi vi, če se še niste, da dobite tudi vsak svoj kos, kadar bodo rezali hleb v Narodnem Domu.

— **Novi dvekronski srebrni denar** bo kovan iz pet šestink srebra in ene šestinke bakra. Iz enega kilograma te zmesi bodo skovali 100 dvekronskih srebrnikov. En komad bo torej tehtal 10 gramov. Meril bo novi denar 27 milimetrov počez. Od 35 milij. komadov teh srebrnikov se jih bo kovalo na Ogrskem 15 milijonov.

— **Važna razsodba.** Doseđaj je bilo določeno, da je moral vsak deželan vedeti, oziroma bi moral vedeti za razglase o živinskih kužnih boleznih, ki jih objavi deželna vlada v svojem uradnem listu, če tega razglasa tudi ni čital. Nek posestnik Karol Muha je bil lansko leto obtožen, da se je pregrešil zoper nek odlok stajerske deželne vlade, v katerem se posestnikom strogo naroča, da ne smejo pustiti nobenega tujca v hlev. Dotični mož se je pri obravnavi zagovarjal, da njemu ta odlok vlade ni bil znan. Radi te izjave ga je sodišče oprostilo. Državno pravdnštvo pa se je proti razsodbi pritožilo in zahteva je šla celo do najvišjega sodišča. Dne 16. marca je razsodilo to sodišče ugodno za posestnika in zavrnilo pritožbo drž. pravdnštva, in sicer s sledečimi razlogi: Četudi je bilo na Stajerskem doseđaj v navadi, da bi moral vedeti vsak posestnik za razglase o postavbi zoper kužne bolezni, ki se objavijo v uradnem listu, pa iste ne čita, ne more ali pa prepozno dobi v roke, se od njega ne more zahtevati, da bi se držal določil, za katerega sploh vedel ni. Od živinorejca se ne more zahtevati, da bi se vsak dan briga, kakšne razglase prinese uradni list, upoštevati se morajo torej le uradni razglasi, zadevajoči odredbe proti živinski kuži, le tedaj, če se razglasi po dotičnem krajevem običaju. Najvišje sodišče je tudi odločilo, da je posestnik se-le tedaj obvezan, prepovedati tujim osebam vstop v njegov hlev, če je njegova živina res okužena, ne pa, če se samo sumi, da je živina okužena. Ker je bil že marsikateri posestnik obsojen radi prestopka zoper živinske kužne bolezni, je dobro, da se sklicuje ob priliki na razsodbo najvišjega sodišča.

— **Za voditelje** in odbornike naših organizacij, to je izobraževalnih in bralnih društev ter mladinskih zvez, priredi osrednja S. K. S. Z. v Ljubljani od 8. do 13. aprila v Ljudskem domu v Ljubljani socialni tečaj. Na tečaju bodo predavali gg. dr. Korošec, dr. Krek, dr. Verstovšek, dr. Hohnjec, dr. Dolžak, dr. Gruđen, dr. Lampe, dr. Pegan, dr. Pogačnik, profesor Jarc, dr. Zajc in več drugih. Predavanja bodo primerna; razjasnjevala se bo najbolj potrebna stvar, dajala se bodo pa tudi preizkušena navodila za društveno delovanje. S. K. S. Z. vabi vse, ki se zanimajo za izobraževalno delo, da se udeležijo tečaja. Kdor se želi udeležiti tečaja, naj se prijavi najpozneje do 31. marca na tajništvo S. K. S. Z. v Ljubljani. Preskrbljeno je tudi za ceno hrano in stanovanja.

— **Govorniške šole.** Nemško narodno društvo Nordmark na Dunaju je priredilo od dne 2. februarja do 2. marca t. l. posebno govorniško šolo, katero je obiskalo 18 udeležencev. Uspehi je bil neki zelo povoljen. Nemci zadnji čas, posebno v severnih deželah, prirejajo večtežne tečaje, ki imajo izobraževalni namen. Bratje Čehi vedno bolj nadkriljujejo v omiki Nemce, zato se tudi Nemci trudijo, širiti izobraževalno delo. Naša S. K. S. Z. je priredila letošnjo zimno celo vrsto poučnih tečajev, naša društva, mladeniške in dekleške zveze, ter Orli, pa naj bodo stalne govorniške šole za našo mladino. Če bomo izobraženi, bomo tudi drugod povsod močni.

— **Sprememba** glede orožnih vaj. Graško deželno-nobrombelsko poveljstvo je določilo, da se vrše orožne vaje za deželne brambovce po sledečem redu: polk št. 3 in 5 dne 3. junija, štev. 26 27. junija, številka 27 29. aprila, 3. junija in 20. julija.

— **Razglednice** Slovenske Straže za Veliko noč. Izšle so te dni razglednice Slovenske Straže za Veliko noč. Obe vrsti razglednic ste res pravo umetniško delo, ki sta v čast umetniku Vavpotiču. Naročajo se razglednice v pisarni Slovenske Straže v Ljubljani. Trgovci dobe znaten popust. Slovenci, Slovenke, sežite po teh, res lepih razglednicah. Naročite jih takoj!

— **Dolgov** avstrijske države so se leta 1911 zvišali za 1366 35 milijonov kron več. Nove milijone je porabila vlada večinoma za železnice na severu in za vojaške svrhe naše države.

— **136.000 igralskih kart** se je prodalo leta 1911 na Češkem. Če pomislimo, koliko ljudi je postalo po teh „podobnih“ nesrečnih, bi bilo res upravičeno, da se na prodajo in izdelovanje igralskih kart naloži še višji davek, kakor predlaga nek češki profesor dr. Sobotka.

— **Južni tečaj** odkrit. Razni svetovni listi poročajo, da je švedski učenjak Admunden sredi meseca decembra minulega leta odkril južni tečaj naše zemlje.

— **Blejski grad** — prodan. Blejski grad z vsemi k njemu pripadajočimi posestvi je kupila posebna družba, ki ji stoji na čelu angleška banka, za 600.000 K. Družba ustanovi s pomočjo banke delniško družbo, ki namerava sezidati pod gradom velik povodoben hotel. * Za S. K. S. Z. je podaril d. g. Davorin Meško, duhov. svetovalec in župnik pri Kapeli 10 K. Hvala lepa! Rodoljub! posnemajte!

Mariborski okraj.

— **m Maribor.** Porotne obravnave so se končale pretečeni petek, dne 15. marca. Janez Stiplošek, 33-letni brezposelni delavec, ki je doseđal že odsešek 6 let v lipoglavski ječi, je bil obsojen radi tatvine na 7 let težje ječe s četrletnim postom. V četrtek, dne 14. marca, pa se je vršila zelo zanimiva obravnava. Urednika „Marburgerce“, Jahna, in tiskarja Kralika, je tožil neki Laval, ker se je čutil užaljenega vsled nekega poročila. Lavalu se je namreč očitalo, da je kot ravnatelj mariborskega socialnodemokratskega konsuma slabo gospodaril in poneverjal. Razprava je odkrila mnogo gnilobe in smrada, ki se nahaja v socialnodemokratski in nemško-nacionalni stranki. Obravnava je trajala od zjutraj pa do 41. po noči. Porotniki so Jahna oprostili z 8, oziroma 6 glasovi, Kralik pa je bil enoglasno oproščen.

— **m Maribor.** V ponedeljek, dne 18. marca, je umrla A. Poš, uslužbenka v Cirilovi tiskarni. Omenjena je bila nepretrgoma 20 let v službi v tukajšnji tiskarni in je opravljala zelo zvesto svoj posel. Pogreb, katerega se je udeležilo osebje tiskarne, se je vršil včeraj, dne 20. t. m. popoldne na glavno pokopališče v Mariboru. N. v m. počiva!

— **m Mariborski okraj.** Na novi dravski most bodo predjeli tudi glavno vodovodno cev, ki je sedaj pritrjena na stari lesenim most. — Malo vojaško vežbališče, ki je spraven ljudskega vrta v koroškem predmestju, bodo spremenili v drevesnico. — Kako izborni znajo gospodariti mestni očetje v Mariboru, nam kaže poročilo o prometu mestne klavnice v zadnjih 10. letih. Vse je namreč tako modro urejeno, da izkazuje klavnica vsako leto izdatne primanjlitve. — Mestni svet je v seji dne 13. marca dovolil 250 K za pripravljalna dela za nameravano položitev tračnice za električno železnico čez novi most, ko bo ta dogotovljen. Torej se bomo v Mariboru vendar-le vozili z električno železnico. — Dne 13. t. m. je umrl trgovec Niko Polanski. Posestniku Janezu Supaniču iz Slovenje vasi pri Ptuj, so se dne 11. marca, ko je peljal z vozom po Franc Jožefovi ulici, splašili konji. Voz se je prekučnil; Supanič in hčerka sta se precej poškodovala. Zdivjane konje je ustavil nek policijski stražnik. — Letos se bo priredila v Mariboru v ljudskem vrtu spodnještajerska rokodelsko-obrtniška razstava. Nekateri nemški kričaki so hoteli, da bi se imenovala razstava nemška rokodelska razstava, a njihova ni obveljala. V Mariboru se bodo vršile letos občinske volitve. Nemci se že sedaj pripravljajo na nje.

— **m Studenci.** Po mariborskih stenah in plotovih so prilepili zadnjo soboto zvečer neki fantički papirje z napisom „Michl wach auf.“ Na teh letakih se hujska zoper nameravano slovensko šolo v Studencih. Nestrpnost naših nemških Miheljnov je res velikanska. Kar požrli bi nas radi mariborske in studenške Slovence. Pa ne bodo nas!

— **m Pekre** pri Mariboru. Pri občinskih volitvah smo zmagali Slovenci; nasprotniki imajo v odboru le malo zastopstvo. Seveda se Nemci ježijo, v o mariborski okolici ne morejo odvzeti našim možem nobene občine.

— **m St. Ilj v Slov. gor.** Na cvetno soboto, to je dne 30. marca t. l. bo pri St. Ilju zopet živalski sejem. Pričakovati je veliko kupcev iz severnih krajev. Zatorej naj živinorejci iz mariborskega okraja priženo obilo živine.

— **m St. Jakob v Slov. gor.** Sentjakobčani vedno bolj napredujejo. Ni dolgo tega, ko smo strnoglavlili bivšo stajerčijansko večino v občinskem odboru ter smo je pri volitvi nadomestili z zaveznimi možmi. Ker je občina prevelika za enega župana, se je že pred leti vložila prošnja za delitev v spodnjo in gornjo občino. Sedaj pa smo se za en korak stopili naprej. V nedeljo, dne 17. marca, se je otvorila v St. Jakobu ljudska postaja. Z naše pošte lahko govorijo s prijateljem na Dunaju, v Gradcu, Ljubljani, Mariboru in drugod, če plačajo dotični znesek. Sentjakobski Jožeki so na Jožefovo že po žici, ki je napeljana čez naše hribe na Pesnico, lahko čestitali Jožekom izven St. Jakoba. Za nas Sentjakobčane je telefon velike važnosti. Do železnice imamo precej daleč, do Maribora še dalje, zato nam bo telefonična naprava v marsikateri zadevi koristila. Če je n. pr. prišlo doseđaj kako blago po železnici do Pesnice, smo morali navadno plačevati zamudno pristojbino (Lagerzins), ker gre naša pošta preko St. Ilja v St. Jakob zelo počasi, odslej pa bodo iz Pesnice takoj na Sentjakobsko pošto telefonično naznanili vse potrebno. Če dobimo še dobre ceste za izhod na sever, pa bomo lahko zadovoljni.

— **m Trotkova.** Dne 17. t. m. so bili soglasno izvoljeni častnim občanom: Tomaž Zadravec, Valentin Zadravec, Jakob Belna in Franc Ornik. Častitamo!

— **m Partinje.** V naši obsežni občini so se vršile pred 14 dnevi občinske volitve. Uspeh je sledeči: v vseh treh razredih so naši možje enoglasno izvoljeni, in sicer v III. razredu okroglih 70 glasov, v II. razredu približno 21, v I. 14. Nasprotniki so se sicer prikazali, in sicer volilci II. razreda, pred volilno hišo, a niso prišli pred volilno komisijo. Raje so prej.